

egy másik típusú rendszert alkot – amelyet a pénzügyi logika, és a nemzetközi cégcsoportokon belül nyújtott pénzügyi szolgáltatások kettős adóztatása során felmerülő problémák megoldása iránti igény követelt meg – az Európai Bíróság visszautasította, azon az alapon, hogy a fellebbezők nem szolgáltatottak elegendő magyarázatot a tekintetben, hogy a rendszer alapján meghatározott különböző intézkedések miért voltak a belga adórendszer (természetével) igazolhatóak. A fellebbezők különösen azt nem mutatták be, hogy a cégcsoporton belüli szolgáltatások kettős adóztatási problémájára vonatkozó megoldás célja mennyiben indokolja, hogy a szóban forgó rendszer előnyei csak meghatározott méretű csoportok által létrehozott központokra korlátozódnak, valamint azt sem, hogy ez a cél mennyiben indokolja az e rendszerbe tartozó egyes kedvezményeket.¹⁶⁴

5. A versenyre és a tagállamok közötti kereskedelemre gyakorolt hatás

Az állami támogatás közösségi jogi fogalma nem határozza meg mekkora mértékű az a versenytorzítás, ami nem minősül jelentősnek. Amennyiben a támogatási intézkedés szelektivitása megállapítható, bármilyen kismértékű is legyen a versenytorzítás, az intézkedés állami támogatásnak minősül.¹⁶⁵ Továbbá az állandó joggyakorlat alapján a működési támogatások¹⁶⁶ mindig versenytorzítónak minősülnek. Az EK-Szerződés 87. cikkében szereplő feltételeket, a kereskedelem érintettségét és a verseny torzítását elkülönülten kell kezelni, ezzel is hangsúlyozva, hogy az állami támogatások ellenőrzése nem csak tagállami viszonylatban alkalmazandó. Mindazonáltal, a támogatás kereskedelemre gyakorolt hatásának nem kell a gyakorlatban észlelhetőnek lennie.¹⁶⁷ Ez már az-

164 C-182/03. és C-217/03. sz. egyesített ügyek Forum 187 ASBL kontra Bizottság [EBHT 2006, I-5479. o.] 124-126. pontok.

165 T-214/95 sz. ügy Het Vlaamse Gewest (Flamand régió) kontra Bizottság [EBHT 1998, II-717. o.] 42.pont.

166 Ugyanott, 43. pont további hivatkozásokkal.

167 Ugyanott, 48.-49. pontok további hivatkozásokkal; T-288/97 sz. ügy, Regione autonoma Friuli Venezia Giulia (Friuli Venezia Giulia autonóm régió) kontra Bizottság [EBHT 2001, II-1169. o.] 44.-46. pontok.

zal megvalósul, ha a támogatott nyílt piacon tevékenykedik.¹⁶⁸ Ahhoz, hogy egy vállalkozás támogatása hatással legyen a tagállamok közötti kereskedelemre, az sem szükséges, hogy a cég nemzetközileg aktív legyen (exportáljon). Az is elegendő, ha a versenyhelyzetben lévő áruk és szolgáltatások más tagállamokból származó importját megnehezíti a kedvezményezett erősebb piaci helyzete. Mindemelllett, a közelmúltban hozott bírósági ítéletek alapján úgy tűnik, hogy egy tagállam harmadik országba történő exportja esetében a Bizottságnak még körültekintőbben kell vizsgálni a tagállamok közti kereskedelemre gyakorolt hatást.¹⁶⁹ Ugyanakkor a kizárólag helyi tevékenységű vállalkozásoknak nyújtott támogatás is érintheti a tagállamok közötti kereskedelmet.¹⁷⁰ Például, egy helyi vagy regionális – származási országán kívül nem szolgáltató – személyszállító vállalkozásnak nyújtott támogatás is hatással lehet a tagállamok közti kereskedelemre. Bármely (szállítási) vállalkozásnak nyújtott állami támogatás lehetővé teszi a kedvezményezettnek, hogy fenntartsa, vagy bővítse szolgáltatását, ezáltal csökkentve annak a lehetőségét, hogy más tagállamok hasonló vállalatai nyújthassanak szolgáltatást az adott tagállamban.¹⁷¹ Ennek megfelelően az EK-Szerződés 87. cikk (1) bekezdése alkalmazhatóságának azon feltétele, hogy a támogatásnak hatással kell lennie a tagállamok közötti kereskedelemre, nem

168 T-214/95 sz. ügy Het Vlaamse Gewest (Flamand régió) kontra Bizottság [EBHT 1998, II-717. o.] 48-49. pont.

169 Lásd például a T-304/04 sz. és T-316/04 sz. Olaszország és Wam SpA kontra Bizottság egyesített ügyekben [EBHT 2006, II-00064. o.] angol nyelvű változat nem elérhető.

170 C-75/97 sz. ügy, Belgium kontra Bizottság (Maribel) [EBHT 1999, I-3671. o.] 49. pont, valamint T-55/99. sz. ügy, Confederación Española de Transporte de Mercancías (CETM) kontra Bizottság [EBHT 2000, II- 3207. o.] 86. pont és T-288/97 sz. ügy, Regione autonoma Friuli Venezia Giulia (Friuli Venezia Giulia autonóm régió) kontra Bizottság [EBHT 2001, II-1169. o.] 51. pont.

171 C-280/00. sz. ügy, Altmark Trans GmbH és Regierungspräsidium Magdeburg kontra Nahverkehrsgesellschaft Altmark GmbH és Oberbundesanwalt beim Bundesverwaltungsgericht [EBHT 2003, I-7747. o.] 77-78 pontok, EStAL, 2003, 393., hivatkozással 102/87 ügyre Franciaország kontra Bizottság [EBHT 1988, C-182/03. és C-217/03. sz. egyesített ügyek Forum 187, ASBL kontra Bizottság, 4067., o., 19. pont]; C-305/89 sz. ügy Olaszország kontra Bizottság [EBHT 1991, I-1603. o.] 26. pont és C-278/92-től 280/92-ig egyesített ügyek, Spanyolország kontra Bizottság [EBHT 1994, I-4103. o.] 40. pont.

függ a szolgáltatás helyi vagy regionális jellegétől, vagy a tevékenység nagyságrendjétől.¹⁷²

Mindazonáltal a Bizottság korábban több közleményt, majd 2001 óta rendeleteket adott ki a csekély összegű támogatásokról¹⁷³. Ezek alapján, ha egy vállalkozás 3 év alatt 200 000 eurót meg nem haladó mértékben kap támogatást, feltételezhető, hogy annak a kereskedelemre, vagy a versenyre kifejtett hatása jelentéktelen, így ez alatt az összeghatár alatt az intézkedés nem tekinthető az EK-Szerződés 87. cikk (1) bekezdés hatálya alá tartozónak. A CETM esetekben az Európai Bíróság megerősítette, hogy általában véve a Bizottság jogosult megítélni, hogy egy adott időszak folyamán egy vállalkozás által kapott kis összegű támogatás nem érinti a tagállamok közti kereskedelmet, és így nem tartozik a Szerződés 87. és 88. cikkeinek hatálya alá.¹⁷⁴ Az Európai Bíróság szintén megállapította, hogy a Bizottságot kötik a de minimis támogatásokkal kapcsolatos közleményei,¹⁷⁵ és ezáltal nem utasíthatja el a de

172 C-280/00 ügy, Altmark Trans GmbH és Regierungspräsidium Magdeburg kontra Nahverkehrsgesellschaft Altmark GmbH és Oberbundesanwalt beim Bundesverwaltungsgericht [EBHT 2003, I-7747. o.] 82. pont = EStAL, 2003, 393..

173 Közösségi Iránymutatás a kis- és középvállalkozásoknak nyújtott állami támogatásról 1992 (HL C 213/2., 1992.05.20.,) módosította a bizottsági közlemény az állami támogatásokra vonatkozó de minimis szabályról (HL C 68/9., 1996.), hatályon kívül helyezte a Közösségi iránymutatás a kis- és középvállalkozásokról (HL C 213/4., 1996.). Lásd még az *Európai Közösséget létrehozó Szerződés 87. és 88. cikkének a csekély összegű támogatásokra való alkalmazásáról* szóló 69/2001/EK bizottsági rendelet (HL L 10/30 2001.01.12.) és a *Európai Közösséget létrehozó Szerződés 87. és 88. cikkének a csekély összegű támogatásokra való alkalmazásáról* szóló 2006. december 15-i 1998/2006/EK bizottsági rendelet (HL L 379/5, 2006.12.28.).

174 C-351/98 sz. ügy, Spanyolország kontra Bizottság [EBHT, 2002 I-8031. o.] 51.pont.

175 Ugyanott, 53.pont Alber főtanácsnok meggyőző érveket ad C-409/00. esetre vonatkozó indítványában: "A „de minimis” szabályt annak érdekében jelentették meg, hogy egyszerűsítsék az adminisztrációt és átláthatóságot és jogbiztonságot biztosítsanak. Nevezetesen a Bizottság világossá tette a tagállamok számára, hogy az EK-Szerződés 88. cikk (3) bekezdése szerinti bejelentés mikor nem szükséges. Ezt a célt csak akkor lehet elérni, ha a Bizottság köti magát a szabályhoz. Ebből az következik, hogy nem a Bizottság hatásköre annak eldöntése, hogy alkalmazza vagy sem a szabályt. A Bizottságnak be kell tartania ennek az iránymutatásnak az alkalmazási körét, ahogy az a „de minimis” köz-

minimis szabály alkalmazását azon vállalkozások esetében, amelyek nem esnek a szabály ágazati korlátozásai alá. A de minimis szabály alkalmazhatóságának korlátai tekintetében a holland benzinkutak támogatására vonatkozó eset szolgál további információkkal.¹⁷⁶

Habár bizonyos esetekben a támogatás nyújtásának körülményei valószínűsítik, hogy az hatással van a tagállamok közötti kereskedelemre és torzít(hat)ja a versenyt, a Bizottságnak a határozat indoklásában be kell mutatnia ezeket a körülményeket.¹⁷⁷ Ugyanakkor a Bizottságnak nem kötelessége egzakt elemzést adnia a kereskedelemre gyakorolt hatásokról, vagy a verseny torzításáról. Különösen nem kötelessége bemutatnia a támogatás valós hatásait, ami tulajdonképpen nem is lehetséges a még meg nem valósult támogatás esetében. Azokban az esetekben, amelyekben az EK-Szerződés 88. cikk (3) bekezdésének (felüggesztési klauzula) megsértésével nyújtanak támogatást, az Elsőfokú Bíróság elvetette a Bizottság bizonyítási kötelezettségének fennállását, mivel annak fenntartásával a támogatásokat be nem jelentő tagállamok részesülnének előnyben azokkal szemben, melyek szabályszerűen már a tervezési fázisban bejelentik támogatásaikat.¹⁷⁸

Ugyanakkor a Bizottság az utóbbi időben változtatni látszik szigorú gyakorlatán és olyan határozatokat hoz, melyekben elveti a kereskedelemre gyakorolt jelentős hatás megvalósulását. Mindezt jól illusztrálják a Bizottság határozatai a Dorsten Uszoda¹⁷⁹ és a pihenési célú hajók non-profit kikötőiről¹⁸⁰ szóló ügyekben. Ez utóbbi határozatot megfellebbezték, de a fellebbezést az Elsőfokú Bíróság elfogadhatatlanság mi-

leményben szerepel.” Lásd szintén C-382/99. sz. ügyet – Hollandia v. Bizottság [EBHT 2002, I-5163. o.] 24. pont.

176 C-382/99 sz. ügy, Hollandia kontra Bizottság [EBHT 2002 I-5163. o.].

177 T-228/99. és T-233/99. egyesített ügyek – Westdeutsche Landesbank Girozentrale és Nordrhein-Westfalen v. Bizottság [EBHT 2003, II-435. o.] 292. pont és EStAL 2002, 6.

178 T-214/95. sz. ügy Het Vlaamse Gewest (Flamand régió) kontra Bizottság [EBHT 1998, II-717. o.] 67.pont; lásd továbbá T-55/99 sz. ügy, Confederación Española de Transporte de Mercancías (CETM) kontra Bizottság [EBHT 2000, II-3207. o.] 103. pont.

179 Az N/258/2000. sz. ügy a Bizottság határozata, Németország (Dorsteni uszoda), HL C 2001 172/16, 2001. 12. 21.

180 A Bizottság határozata a pihenő hajók non-profit kikötőit (recreational crafts) érintő intézkedésről, Hollandia, HL L 2004 034/63. 2003.10.29., 55-56. pontok.

att elutasította.¹⁸¹ A Bizottság viszonylag új megközelítése nyilvánvalóan annak tudható be, hogy igyekszik a jelentős gazdasági hatású nagy ügyekre koncentrálni.

181 A T-117/04. sz. ügy Vereniging Werkgroep Commerciële Jachthavens Zuidelijke Randmeren és társai kontra Bizottság [EBHT 2006, II-03861. o.].